

Jeesuksen kärsimyksen käärinliinat tieteellisessä tutkimuksessa

Luento, STI 14.3.2007 Jouko N. Martikainen, Vanha Härkätie 48, 21410 Vanhalinna

Lähteitä

1. **Evankeliumit** (Matt. 27:57–61, Mark. 15:42-47, Luul. 23:50–56 ja Joh. 19:38–42)
2. **Kolme tekstiiliä**
  - Oviedon hikiliina
  - Manoppellon hunttu
  - Torinon käärinliina
3. **Liturgisia tekstejä**
  - Helmen laulu
  - mozarabialainen liturgia
  - korporale-liinan käyttö ehtoollisen vietossa
4. **Legendamuotoisia ja -luontoisia tekstejä**
  - Addain oppi (Doctrina Addai) ja Edessan Kristus-kuva
  - Gamalielin evankeliumi
  - Kamulian Kristus-kuva
  - Veronikan Kristus-kuva
5. **Kirkkohistorioitsijoiden tekstejä ja raamatunselitystä**
  - Eusebius n.263–339 jKr.
  - Egerian matkakertomus (Itinerarium Egeriae, 381–384 jKr.)
  - Sokrates n. 380–439 jKr.
  - Euagrios Skolastikos (k. n.600 jKr.)
  - Ishodad Merviläisen Johannes-kommentaari (n.840)
6. **Selostuksia ja saarnoja Edessan Kristus-kuvasta ja sen vaiheista**
  - Konstantin Porphyrogennetoksen hovin raportti vuodelta 945
  - Gregorios Referendarin saarna 16.8.945
  - Konstantinos Stilbesin Didaskalia (16.8. 1194–1197)
7. **Jeesuksen hautatekstiilit ja nykyisen tutkimuksen painopisteitä**
  - Lääketiede
  - Kasvipaleontologia
  - Oikeushistoria ja kriminologia
  - Tekstiilihistoria
  - Numismatiikka
  - Fysiikka ja kemia
  - Optiikka
  - Historia
8. **Kristus-kuvan taidehistoriallinen tutkimus**

9. **Helmen laulu** (vapaa suomennos: Hennecke-Schneemelcher II, 352)

En enää muistanut arvokasta valoviittani, koska olin jättänyt sen jo lapsena Isäni kotiin. Kuitenkin yhtäkkiä, kun näin sen itseäni vastapäätä, tuli valoviittani peilikuvani kaltaiseksi. Näin sen itsessäni, ja siinä näin itseni aivan kokonaan itseäni vastapäätä. Niin olimme me kaksi erillämme toisistamme ja kuitenkin yhtä yhtenä hahmona. Myöskin aarekammion hoitajat, jotka olivat sen minulle tuoneet, luvultaan kaksi, minä näin olevan myös yhtä hahmoa. Sillä Kuninkaan merkki oli niihin painettu, hänen, joka antoi minulle takaisin kunniani, panttini ja rikkauteni, ihanin värein ja jalokivin somistetun valopukuni.

Helmi on keskeisiä varhaiskristillisiä pelastuksen symboleja. Klemens Aleksandrialainen (n.150–215) kirjoittaa siitä (Nicetas Catena on Matthew 13:46):

”Helmi, tuo läpikuultava ja puhtain säde, on Jeesus, jonka Neitsyt Jumaluuden salaman välähdyksestä synnytti kuin helmen, lihaksi simpukankuoreksi ja kosteudeksi muodostuneena, näyttää olevan kosteuden täyttämä ruumis ja (silti) läpinäkyvä, täynnä valoa ja henkeä. Niin myös Jumalan Sana, inkarnoitunut, on intellektuaalista valoa, joka lähettää säteitään valoisuutta säteilevän ja kosteuden täyttämän ruumiin välityksellä.”

10. **Teodoros Mopsuestialainen, Katekeesit:**

”Kun he (diakonit) tuovat uhrin, he asettavat sen alttarille esittämään täyttynyttä kärsimystä. Siksi voimme ajatella Häntä (siis Kristusta) alttarilla ikään kuin Hänet olisi pantu hautaan kärsimyksensä jälkeen. Tästä syystä diakonit esittävät pellavavaatteiden kuvaa hautauksessa.”

11. **Mozarabialainen liturgia**

Se on 500-luvun loppupuolella syntynyt siihen muotoon, jossa sen tunnemme. Tähän liturgian pyhän viikon lauantain illatiossa, eli esipuheessa sanotaan näin:

”Pietari juoksi Johanneksen kanssa haudalle ja näki liinoissa kuolleen ja ylösnousseen miehen tuoreet jäljet (vestigia).”

Miten tällainen tieto saattoi tulla tähän liturgiaan? Tiedossamme on että Pyhä Leander (n. 550–600/601), joka oli sittemmin Sevillan piispa, matkasi erään lähetystön mukana Konstantinopoliin, jossa hän oleskeli jonkin aikaa ja tutustui siellä mm. Gregorius Suureen. Hän on luultavasti saanut siellä haltuunsa tietoja, jotka hän sitten todennäköisesti välitti kotiseutunsa liturgiseen tekstiin.